

ham, at kunne have Indflydelse paa den Maade, hvorpaa han skal erhverve sit Udfomme, indtil han har naaet den Alder, hvori man kan antage, at han kan bedømme, hvad der er tjenligt og nyttigt for ham, og hvad ikke. Man kan sige, at det 22de Aar er en vilkaarlig valgt Alder, men jeg har holdt mig til den Alder, i hvilken de unge Mennesker udskrives til den militaire Tjeneste. Det er nemlig allerede nu tilladt en hjemkommen Soldat at søge Erhverv paa anden Maade, i alt Fald, indtil han erholder fast Tjeneste; naar man altsaa sætter 22 Aarsalderen, vil man derved ikke komme i Conflict med den militaire Tjeneste, idet de Hjemmitterede allerede ere over den Alder, jeg har tilladt mig at foreslaae. Jeg troer ikke, at den Yttring, som jeg før vilde citere af den ærede Rigsdagsmand for Holbek Amts 2den Valgkreds, er ganske rigtig, naar han siger „at det saavel i Landbovæsenet, som i al anden Drift, mere og mere gaaer af Brug at holde faste Tjenestefolk;“ at der nu udføres meget Mere ved Dagleiere, end tidligere har været Tilfældet, skal jeg visse ingenlunde nægte, men Grunden dertil er, at der udføres mere Arbejde, end der tidligere har været udført. Jeg tillader mig at formene, at de Arbejder, hvortil man før har holdt fast Lyende, dertil søger man dem endnu, nemlig til de Arbejder, der udføres med Heste og Volskredskaber; dertil falder det neppe Nogen ind at søge Dagleiere, dertil har man bestandigt søgt faste Tjenestefolk, og dertil søger man dem endnu. Jeg vil endogaa gaae i modsat Retning og påaastaae, at man, idetmindste paa alle større Gaarde, efterat Huusmands-Hoveriet er ophørt, snarere har forøget, end at man har viist Tendents til at formindste Tjenestefolkenes Antal. Der er yttret, „at den gjensidige Fordeel vil bringe det til, at man navnlig paa Landet vil have en stor Deel Lyende i fast Tjeneste“; dette mener jeg ogsaa, og jeg nærer det Haab, at det ikke skal blive forandret, idetmindste ikke i nogen væsentlig Grad ved denne Lov; men jeg troer, at, naar man vil bevirke, at de unge Mennesker, som trænge til at tjene, skulle tage fast Tjeneste, saa skal man ikke indrømme dem at begynde tidligere, end de kunne taale, at

ernære sig paa andre Maader. Man seer idetmindste, at de unge Mennesker, som f. Ex. ernære sig om Sommeren ved Betarbejder og om Vinteren ved Skovarbejder, blive inden meget kort Tid aldeles uduelige til noget ordentligt Arbejde, og at de, da det ikke falder dem vanskeligt at finde Personer af det andet Køn, der tænke ligesaa lidt over Treentiden som de selv, der føre dette ubundne Liv, inden meget kort Tid stifte Ægteskab, hvoraf det bliver en Folge, at de inden meget saa Aar bringe sig selv og deres Familie i Trang og paasøre de Communer, hvortil de høre, ikke ubetydelige Byrder. Den ærede Rigsdagsmand for Svendborg Amts 6te Valgkreds (S. N. Hansen) har meent, at der i, hvad jeg dengang ansøgte, skulde ligge den indirecte Beskyldning mod Bondestanden, „at den i moralsk eller andre Henseender stod under de andre Stander“. Nei, Gud bevare mig fra at fremføre en saadan Påastand, det har aldrig været min Mening, og det har altsaa aldrig kunnet falde mig ind at udtale den. Men jeg gik kun ud fra, hvad jeg har tilladt mig at bemærke, at jeg troer, at den Commune, som staaer bag ved, maa have en vis Ret, til at styre det unge Menneske, indtil det kan styre sig selv. Den samme ærede Rigsdagsmand har meent, at „andre unge Personer ikke vare underkastede saadanne Indskrænkninger“. Det er ganske vist, at den, der er istand til at ernære sig af egne Midler, ikke behøver at tage fast Tjeneste, og Ingen gaaer i Nette med dem, hvorledes de leve; men dette gjælder ligesaa vel om de unge Mennesker af Bondestanden, der eie nogen Formue, som det gjælder om andre unge Mennesker. At det imellem hændes, at en Mand, født under andre Vilkaar, kan falde det Dødfødsel til Byrde, vil jeg ingenlunde benægte; vi see desværre, at det stæer med unge Mennesker af alle Stander; men dog troer jeg rigtignok, at dette Slags Mennesker snarere ville restitere at ende i Straffeanstalterne end i Fattighusene. Den samme ærede Rigsdagsmand beraabte sig paa, at i Kjøbstæderne var det Slags unge Mennesker ikke underkastet noget saadant Baand, som paahviler dem paa Landet; det er fuldkommen rigtigt, men jeg mener, at det just i